

Sygn. akt I C 417/21 upr

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Anna Wołujewicz

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2022 roku w Człuchowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko P. W. (1)

o zapłatę

postanawia:

1. odmówić ustanowienia kuratora dla pozwanego,
2. oddalić wniosek powoda F. (...) z siedzibą w W. o podjęcie zawieszzonego postępowania,
3. umorzyć postępowanie w sprawie.

Sygn. akt I C 417/21 upr

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) SA z siedzibą we W., reprezentowany przez pełnomocnika zawodowego wniósł przeciwko pozwanemu P. W. (2) pozew o zapłatę. Jako adres miejsca zamieszkania pozwanego wskazał adres: ul. (...) (...) (...) K.. Korespondencja dla pozwanego, zawierająca odpis pozwu wraz z załącznikami i pouczeniami, skierowana pod wskazany w pozwie adres, została zwrócona po dwukrotnym awizowaniu. Na podstawie weryfikacji w systemie PESEL2-SAD ustalono natomiast, że pozwany posiada adresu stałego zameldowania, który był tożsamy z adresem wskazanym w pozwie. Mimo zobowiązania, powód nie wskazał aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego, w związku z czym postanowieniem z dnia 21 lutego 2022 r. Sąd zawiesił postępowanie w niniejszej sprawie.

Pismem z dnia 17 maja 2022 r. powód wniósł o podjęcie zawieszzonego postępowania, o ustanowienie kuratora dla doręczeń do zastępowania nieznanego z miejsca pobytu pozwanego oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów doręczenia pism za pośrednictwem komornika sądowego.

W uzasadnieniu wniosku powód wyjaśnił, iż w toku postępowania windykacyjnego usiłował ustalić miejsce zamieszkania pozwanego. W ramach czynności windykacyjnych informował pozwanego o zaległościach w spłacie przedmiotowej umowy oraz kontaktował się telefonicznie z pozwanym, a dodatkowo po wydaniu nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym wysłał do pozwanego sms na nr telefonu wskazany przez pozwanego przy zawieraniu umowy z informacją o konieczności spłaty, jednak pozwany ani nie dokonał wpłaty ani nie skontaktował się z bankiem w celu ustalenia polubownej formy spłaty. Powód poszukiwał również pozwanego na dostępnych portalach społecznościowych typu FACEBOOK, LinkedIn, Instagram, oraz w bazie CEIDG. Pomimo

to nie udało się ustalić miejsca pobytu pozwanego. Powód podkreślił, że jako instytucja bankowa zobowiązana jest do przestrzegania tajemnicy bankowej, zatem nie może pozwolić sobie na dokonywanie ustaleń faktycznych zmierzających do m.in. rozpytania sąsiadów lub innych mieszkańców o dane zamieszkania swoich klientów czy też dłużników. Podkreślił, iż w ten sposób mogłoby dojść do naruszenia tajemnicy bankowej, a w konsekwencji do odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie powoda.

Do wniosku powód dołączył pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie Ireny Ochocińskiej z dnia 22 marca 2022 r. o ustaleniu miejsca zameldowania pozwanego, gdzie wskazano adres tożsamy z adres wskazanym w pozwie oraz protokół czynności z którego wynika, że komornik przybył pod ww. adres w celu doręczenia przesyłki sądowej. Na miejscu nie zastano adresata. Ojciec strony oświadczył, że pozwany nie zamieszkuje pod ww. adresem od około roku i nie utrzymuje kontaktu z rodziną. Komornik nie ustalił aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego. Powód podkreślił, że komornik sądowy, na podstawie obowiązujących przepisów prawa jest wyposażony w skuteczne narzędzie pozwalające na poszukiwanie pozwanego i ustalenie jego faktycznego adresu bądź potwierdzenie, że ustalenie miejsca pobytu pozwanego jest niemożliwie. Zdaniem strony wskazane przez komornika w postanowieniu okoliczności należy uznać za wysoce miarodajne, pozwalające na podjęcie przez Sąd na wniosek powoda dalszych czynności procesowych z udziałem kuratora z zachowaniem podstawowych zasad procesu cywilnego tj zasady jawności i prawa do obrony.

Powód nadto podkreślił, iż nie jest prawnie legitymowany do złożenia zapytania do urzędu skarbowego, nie jest również uprawniony do uzyskania informacji na temat miejsca zamieszkania pozwanego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, do złożenia zapytania w Krajowym Rejestrze Karnym, do złożenia zapytania do Centralnej Ewidencji Kierowców oraz do złożenia zapytania do Narodowego Funduszu Zdrowia. Z uwagi na fakt, iż powód dopełnił wszelkich starań by ustalić aktualny adres pozwanego oraz wykorzystał wszystkie przysługujące mu środki prawne i faktyczne celem ustalenia jego miejsca pobytu, zasadne jest ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 143 k.p.c., jeżeli stronie, której miejsce pobytu nie jest znane, ma być doręczony pozew lub inne pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw, doręczenie może do chwili zgłoszenia się strony albo jej przedstawiciela lub pełnomocnika nastąpić tylko do rąk kuratora ustanowionego na wniosek osoby zainteresowanej przez sąd orzekający. Przesłanką ustanowienia kuratora jest – poza stwierdzeniem potrzeby doręczenia stronie pozwu lub innego pisma procesowego wymagającego podjęcia obrony jej praw – uprawdopodobnienie, że miejsce pobytu strony nie jest znane. Obowiązek uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane, spoczywa – w myśl art. 144 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. – na osobie zainteresowanej ustanowieniem kuratora na podstawie art. 143 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2006 r., II CSK 86/05).

Uprawdopodobnienie, jako instytucja kodeksowa, odnosi się do sytuacji, w których ustawa procesowa nie wymaga ustalenia twierdzeń o faktach przy pomocy dowodów, lecz zadowala się mniejszym stopniem pewności – uprawdopodobnieniem tych twierdzeń. Uprawdopodobnienie może być przeprowadzone przez sąd przy użyciu środków, które uzna on za właściwe, nie wyłączając środków dowodowych. Przy uprawdopodobnieniu nie jest jednak konieczne zachowanie szczególnych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 k.p.c.). Uprawdopodobnienie w odróżnieniu od dowodu nie daje zatem pewności co do prawdziwości twierdzenia o istnieniu konkretnego roszczenia, lecz sprawia, że twierdzenie to staje się prawdopodobne (M. Iżykowski, Charakterystyka prawna uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym, s. 71 i n.).

Nie można zatem uznawać za uprawdopodobnienie samego twierdzenia strony, że nie posiada aktualnego miejsca zamieszkania (pobytu) strony przeciwnej. W literaturze przedmiotu i w orzecznictwie podnosi się, że – wobec praktycznie nieograniczonej możliwości wyjazdów i okresowych pobytów za granicą – należy zaostrzyć kryteria oceny, czy doszło do uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane. W miarę potrzeby i dla zapobieżenia ewentualnym nadużyciom, należałoby przesłuchać na tę okoliczność przeciwnika strony, dla której ma

być ustanowiony kurator, domowników, sąsiadów lub administratora domu itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 1997 r., II CKU 71/97). Konieczne jest poza tym wykazanie, że nie tylko żądający ustanowienia kuratora, lecz także inne osoby, które mogą mieć informacje o miejscu pobytu strony, a w szczególności krewni, powinowaci, i inne osoby bliskie, nie mają wiadomości potrzebnych do doręczenia stronie pisma procesowego lub zawiadomienia o posiedzeniu sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1979 r., II CZ 44/79). Ustanowienie kuratora bez należytego uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane, powoduje nieważność postępowania toczącego się z jego udziałem (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 16 sierpnia 1960 r. i z dnia 28 listopada 1969 r., III CRN 418/69).

Dodatkowo wskazać należy, że ustawą z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie w dniu 7 listopada 2019 roku, wprowadzono do kodeksu postępowania cywilnego przepis art. 139¹ k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 k.p.c. zdanie drugie, nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2-3¹ k.p.c. lub inny przepis szczególnie przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika. Powód w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu powyższego zobowiązania składa do akt potwierdzenie doręczenia pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwraca pismo i wskazuje aktualny adres pozwanego lub dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie. Po bezskutecznym upływie terminu stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. Komornik właściwy miejscowo nie może odmówić dokonania doręczenia za jego pośrednictwem zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. poz. 771 z późn. zm.; dalej: u.k.s.). W przypadku prawidłowego złożenia wniosku komornik podejmuje próbę doręczenia korespondencji kierowanej na adres wskazany we wniosku, przy czym zgodnie z przepisem art. 3a ustawy o komornikach sądowych powinien dokonać tego doręczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania zlecenia. Jeżeli pozwany znajduje się pod wskazanym adresem, odbiera korespondencję i podpisuje zwrotne potwierdzenie odbioru, które stanowi dowód doręczenia. Jeżeli adresata nie zastano pod wskazanym we wniosku adresem, to komornik może żądać udzielenia niezbędnych informacji od podmiotów wskazanych w art. 761 § 11 pkt 13 k.p.c. (np. sąsiadów, obecnych domowników, obecnych lokatorów). Treść dokonanych ustaleń komornik zamieszcza w protokole z czynności komorniczych. Jeżeli komornik sądowy uzyska informację od domowników, sąsiadów, że pozwany pod danym adresem zamieszkuje, pozostawia on awizo wraz z informacją dotyczącą obioru korespondencji w kancelarii komornika w terminie 14 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. Gdy pozwany w wyżej wskazanym terminie tego nie uczyni, korespondencję uznaje się za skutecznie doręczoną w ostatnim dniu terminu.

W przypadku niedoręczenia korespondencji pozwanemu wraz z ustaleniem, że pozwany nie zamieszkuje pod danym adresem, lub w sytuacji gdy komornikowi pomimo podjęcia wymaganych czynności nie uda się ustalić, czy adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem, **powód może wystąpić do komornika z wnioskiem o ustalenie aktualnego adresu zamieszkania**. Poprzez podjęcie czynności zmierzających do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata, komornik może żądać niezbędnych informacji od podmiotów wymienionych w art. 761 § 11 pkt 3-6 k.p.c. (np. urząd skarbowy, ZUS, Urząd Miasta czy różnego rodzaju instytucje finansowe).

W niniejszej sprawie, w celu uprawdopodobnienia wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu powód przedłożył pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie Ireny Ochocińskiej z dnia 22 marca 2022 r., sporządzone w sprawie Kmn 9/22, z którego wynika, że komornik nie doręczył pozwanemu korespondencji, że ustalono jedynie adres zameldowania. Z protokołu czynności komornika z dnia 24 lutego 2022 r. wynika, że komornik przybył pod ww. adres w celu doręczenia przesyłki sądowej. Na miejscu nie zastano adresata. Ojciec strony oświadczył, że pozwany nie zamieszkuje pod ww. adresem od około roku i nie utrzymuje kontaktu z rodziną. Komornik nie ustalił aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego. Podkreślić jednak należy, że powód nie uprawdopodobnił natomiast, że zwrócił się do komornika z wnioskiem o ustalenie aktualnego adresu pozwanego, który w tym celu może zwrócić się z zapytaniami do różnych instytucji i wykorzystać wszelkie dostępne

mu środki zmierzające do ustalenia tego adresu. Powód we wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu wskazał jedynie, że nie przysługują mu uprawnienia do wystąpienia z zapytaniem do różnych instytucji, natomiast w zakresie rozpytania osób zamieszkujących pod adresem wskazanym w pozwie bądź też sąsiadów powoływał się na tajemnicę bankową. Wskazać należy, że powodowi przysługuje uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem do komornika, który ma szerokie uprawnienia w tym przedmiocie, o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania P. W. (1), a z tej możliwości nie skorzystał.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie sądu powód nie podjął wszelkich możliwych czynności mających na celu ustalenie aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego. Nie sposób bowiem uznać, w oparciu o twierdzenia powoda, jak i dokumenty złożone w celu uprawdopodobnienia wywodzonych okoliczności, że miejsce pobytu pozwanego nie jest znane. Natomiast okoliczność, że miejsce pobytu pozwanego nie jest znane powodowi, nie stanowi przesłanki ustanowienia kuratora. Regulacja dotycząca ustanowienia kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu nie może bowiem służyć za instrument mający na celu przyspieszenie postępowania, w przypadku, gdy doręczenie stronie pism jest utrudnione.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił wniosek o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego P. W. (2), o czym orzeczono w punkcie 1 postanowienia.

Należy pamiętać, że przyczyną zawieszenia postępowania z powodu braku prawidłowego adresu pozwanego jest niemożność nadania sprawie biegu lub kontynuowania postępowania; brak tego adresu - adresu zamieszkania lub siedziby (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014 r., III CZP 43/14) - uniemożliwia doręczenie odpisu pozwu oraz innych pism lub zawiadomień, odbywania posiedzeń jawnych, wydawania orzeczeń etc. Jest zatem oczywiste, że dopóki powód nie wskaże prawidłowego adresu pozwanego - a jest to jeden z jego podstawowych obowiązków procesowych (por. art. 187 § 1 w związku z art. 126 § 2 pkt 1 k.p.c.) - dopóty postępowanie nie może się toczyć (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r., III CZP 74/15).

W niniejszej sprawie powód nie wskazał aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego P. W. (1), nie złożył również skutecznego wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanej, brak było zatem podstaw do podjęcia zawieszono postępowania, o czym orzeczono w pkt 2 postanowienia.

Natomiast jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie zostanie zgłoszony w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania, z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6 k.p.c., Sąd na mocy art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c., umarza zawieszono postępowanie.

W przedmiotowej sprawie powód, w terminie 3 miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania nie złożył skutecznego wniosku o podjęcie zawieszono postępowania, a powód nie wskazał aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego, na mocy art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. należało umorzyć niniejsze postępowanie, o czym orzeczono w pkt 3 postanowienia.